



**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**



**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ
ПІДРОЗДІЛІВ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Кафедра мовної підготовки

**МОВНА ПІДГОТОВКА
ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ТРАДИЦІЇ,
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАРУБІЖНИЙ
ДОСВІД**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОГО КРУГЛОГО СТОЛУ
з нагоди 100-річчя Одеського державного університету
внутрішніх справ**



**м. Одеса
2022**

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ
ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кафедра мовної підготовки

**МОВНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ТРАДИЦІЇ,
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

***МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОГО КРУГЛОГО СТОЛУ
з нагоди 100-річчя Одеського державного університету
внутрішніх справ
04 серпня 2022 року***

Одеса - 2022

ОРГКОМІТЕТ КРУГЛОГО СТОЛУ

Голова:

Швець Д.В., ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., доцент

Заступник голови:

Корнієнко М.В., проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Члени оргкомітету:

Домброван Н.В., начальник відділу організації наукової роботи, к.ю.н.

Лісовська А.О., доцент кафедри мовної підготовки, к.філол.н.

Ситько О.М., завідувач кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент

Тягнирядно Є.В., професор кафедри мовної підготовки, к.пед.н., доцент

Шаповаленко Н.М., доцент кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент

Мовна підготовка поліцейських: традиції, перспективи та зарубіжний досвід: Матеріали Міжнародного круглого столу з нагоди 100-річчя Одеського державного університету внутрішніх справ (04 серпня 2022 року). Одеса: ОДУВС, 2022. 186 с.

ЗМІСТ

Антуф'єва В.А. Культура спілкування в службовій діяльності поліцейського.....	7
Arapaki M. Language culture and decision making of police officers.....	10
Bokshorn A. Difficulties in translating legal terminology.....	14
Васильєва Г.Й. «Російсько-український словник правничої мови» – вияв української правничої терміносистеми	17
Голопич І.М. Особливості культури професійного спілкування поліцейських.....	22
Honcharuk O. Professional mobility of the future policeman: the importance of learning foreign languages	26
Грінченко С.Б. Іншомовна компетентність працівників Національної поліції України в умовах євроінтеграції	30
Драпалюк К.І. Two concepts of language etiquette and speechetiquette for a full-fledged communication	32
Єльнікова Н.І. Формування мовної компетенції у майбутніх правоохоронців при викладанні навчальної дисципліни «Українська мова професійного спрямування»	35
Каравасва Т.Л., Тер-Григорьян М.Г. Професійно орієнтована комунікація поліцейських.....	39
Короткова Ю.М. Урахування гендерних аспектів спілкування у професійній діяльності поліцейського.....	43
Краснопольський В.Е. Віртуальна реальність в іншомовній підготовці майбутніх правоохоронців – сьогодення та майбутнє	46
Куделіна О.Ю., Бец О.О. Навчання письмової комунікації за допомогою інформаційних технологій	50
Lisovska A. Importance of communication and verbal commands for a police officer.....	53
Максименко О.В. Українська правнича термінологія як один із головних важелів у розвитку юридичних наук... ..	56
Manole A. The role of the foreign languages in the police work... ..	59
Медведенко С.В. Мовленнєвої культури працівників Національної поліції України.....	62

Mitina O., Rostomova V. Communicative - psychological features of foreign languages training of the police officer.....	65
Оверчук О.Б. Деякі важливі аспекти мовної поведінки поліцейського	68
Пащук Р.І. Мислителі про мову як чинник єдності нації ...	72
Перцева В.А. Документний текст у комунікативно-жанровому аспекті.....	75
Почуєва В.В. Створення інформаційно-предметного середовища при навчанні іноземним мовам	79
Prenko Y. The role of a foreign language in the professionalism of modern legal education	81
Sazanova L.S. Effective police communication skills as a key ingredient to the success	84
Ситько О.М. Формування комунікативної компетентності під час професійної підготовки поліцейського	87
Тягнирядно Є.В. Вплив мови на формування та самовираження особистості	91
Chepelyuk N. From the experience of teaching English for the students of non-philological specialities	96
Чорний І.В. Знання державної мови як умова отримання громадянства держави	99
Шаповаленко Н.М. Сучасні аспекти та тенденції мовної освіти України в контексті євроінтеграції	103
Швелідзе Л.Д., Мельник П.В. Виклики, постановлені дистанційним навчанням	107

Праці здобувачів вищої освіти

Альдїєва К.С. Сучасний мовний етикет – важлива складова культури мовлення	111
Berezhna O.M. Foreign language competence of police officers of the national police of Ukraine in the conditions of European integration	117
Bielievtsov M.S. Prospects of police officers foreign language training	119
Bubnova I. Foreign Language in the process of training for law enforcement officers	122

Vilksa Y. The culture of communication in the official activity of a police officer	124
Дроговоз С. Культура спілкування в сліжбовій діяльності поліцейського	127
Калашнік Є. Розвинені комунікативні навички поліцейського як запорука ефективності спілкування при виконанні обов'язків та завдань в правоохоронній діяльності	129
Клюйко Я. Особливості професійного спілкування поліцейського з дітьми різного віку	132
Kozak A. Cyberpolice – your protection in the virtual space and not only	135
Кулешов А. Мовна підготовка курсантів вищих навчальних закладів системи мвс України: традиції і перспективи	138
Kushnir D. Importance of foreign language in activities of police officers	142
Medvedenko O. Values of the law enforcement subculture	144
Мошинець А. Особливості професійного спілкування поліцейського	148
Набок К. Тенденції розвитку української мови в сучасному світі	151
Ruchka I. Implementation of another language aspect as mandatory condition for police optimization professional training	154
Сидора Д. Проблема співвідношення мови та культури	157
Скурідін Р.М. Риторика як складник професійної діяльності правника	162
Собаченко М.Є. The use of information technology and the internet in foreign language classes	165
Strok T.M., Isayeva O.V. The cultural level of communication in police activities in english-speaking countries	168
Terela A.S. Status and perspectives of the development of the study of foreign languages at the University of internal affairs	171
Fedorenko N. Counselor education training programs in the USA	175
Fisina D.Y. Police officer's communication culture in official activity	178
Homenko V. Speech culture and professional communication in a foreign language	181

Chudnovtseva Y. Penizieva K. The role of the discipline «Foreign language of professional direction» in the formation of the future police officer 184

ВПЛИВ МОВИ НА ФОРМУВАННЯ ТА САМОВИРАЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Тягнирядно Є.В.

к.пед.н., доцентка

професорка кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет внутрішніх справ

Мова є засобом і матеріалом формування та становлення особистості людини, її інтелекту, волі, почуттів і формою буття. Мова – це неперервний процес пізнання світу, освоєння його людиною. Мова є засобом спілкування між людьми, передавання власного досвіду іншим і збагачення досвідом інших. Мова сприяє виявленню й задоволенню матеріальних і духовних потреб людей, об'єднує їх у суспільство для досягнення добробуту та розвитку духовних цінностей.

Особистість є носієм свідомості і системи суспільно-значущих якостей. Ідеальна особистість – це людина, що поєднує в собі духовне багатство, високу моральність, фізичну досконалість і виявляє себе як неповторна, самобутня індивідуальність, що й становить силу її привабливості для інших.

Роль мови у формуванні і самовираженні особистості величезна. Особливе значення має рідна мова, що стає для кожної людини одним з найцінніших надбань. Найгостріше це відчувається тоді, коли людина довго знаходиться за межами батьківщини. Тоді бодай одна вісточка рідною мовою приносить душевну полегкість, втамовує тугу за рідною стороною.

Особливо це відчули на собі українці після повномасштабного вторгнення росії в Україну. Війна об'єднала людей, змінила їхню свідомість. На тлі російської агресії українці почали більше розуміти значення захисту державної мови як фактору безпеки держави. Багато людей через дії росії вивчили українську мову, а ті, що говорили двома мовами, частіше почали використовувати українську.

Мова – то магічне дзеркало, невичерпний засіб спілкування. У мові відображено життєвий досвід, сприйнятий людством від давнини до сучасності. При цьому мова відображає не лише те, що на поверхні, а й невидиме для ока, внутрішню суть речей, не лише світ матеріальний, а й світ ідеальний, який віддзеркалюється в умогляді, фольклорі, текстах, ідеях.

Передусім через мову ми пізнаємо рідний народ, його ментальність, культуру, історичний досвід. Крізь призму слова сприймаємо одну з граней краси, що представлена в художній літературі. Наші моральні переконання формуються на основі моральних понять та ідей, що пізнаються завдяки мові. Чим краще ми опановуємо мову, тим досконалішим стає наше мислення, бо мова і мислення нероздільні.

Вбираючи в себе знання, відображені в мовленні, людина вибудовує власний внутрішній світ, або мікрокосм, формує себе як особистість.

Щодня ми реалізуємо себе, виявляючи своє ставлення до навколишнього світу, і найповніше, найглибше цей процес відбувається у мовленні під час повсякденного спілкування. Коли людина добре володіє мовою, вона має могутній засіб для впливу на інших людей і досягнення поставленої мети. І тут особливо важливо, щоб цей засіб використовувався для

примноження добра, а не зла, щоб особисті цілі не суперечили суспільним, загальнолюдським. Як відомо, словом можна і вбити, і повернути до життя. Людину, що вміє гарно говорити, шанують, захоплюються нею, прагнуть бути в її товаристві. Французький письменник Антуан де Сент-Екзюпері писав, що єдина справжня розкіш — це розкіш людського спілкування.

Мова є найбільшим, найціннішим надбанням як людського суспільства в цілому, так і кожної людини зокрема.

За допомогою мови люди спілкуються між собою, виражають свої думки, почуття, зберігають їх і передають нащадкам.

Мова тісно пов'язана з мисленням. Без мислення не може бути мови, а мислення неможливе поза мовою. Мова і думка виникли одночасно і невіддільні одна від одної протягом усієї історії людства. Отже, наступна функція, яку виконує мова, - мислеоформлююча. Однак мову і мислення не можна ототожнювати. Кожна окрема мова належить певному колективу, групі людей (нації, народності тощо), а мислення — явище загальнолюдське.

Мові властива і пізнавальна функція, яка нерозривно пов'язана з іншими. Через мову, її вивчення людина пізнає нові й нові явища дійсності, знайомиться з різноманітними галузями науки, надбаннями світової культури, з досвідом попередніх поколінь. Вищою формою пізнавальної діяльності людини є мислення.

У такій взаємодії функцій мова сприймається як явище суспільне. Немає і не може бути суспільства без народу, який є її творцем.

Мова є характерною ознакою сучасної нації. Коли мова перестає виконувати свою основну функцію — бути засобом спілкування і мислення, вона стає мертвою, не розвивається і не вдосконалюється. Розвиток мови тісно пов'язаний з розвитком суспільства. Як живий організм, вона з часом зазнає змін під впливом історичних, економічних та політичних умов. Відмирають одні слова, а замість них виникають нові, старіють

іноді морфологічні та синтаксичні конструкції, поступаючись перед новими, що більше відповідають вимогам часу.

Мова, обслуговуючи всі сфери суспільного життя, здатна виконувати ще одну функцію – естетичну. Найповніше вона виявляється в художній літературі, де слово є засобом художнього зображення навколишнього світу. Воно покликане хвилювати людей, виховувати у них почуття прекрасного. Отже, у цілому, мові надається одне з основних значень у становлення людської особистості.

Крім мови, є ще інші засоби спілкування, але вони так чи інакше теж пов'язані з мовою і мисленням. Це жести, різні види сигналів, різні системи наукової символіки, різноманітні коди. Знаки, сигнали, символи можуть бути засобом спілкування, бо вони сприймають органами зору і слуху і передають інформацію, значення якої зрозуміле тільки тим, хто користується даними знаками.

Мова принципово відрізняється від інших допоміжних знакових систем. Тільки вона має загальнонародне поширення і може передавати будь-яку інформацію.

Понад три тисячі мов є у світі, але для кожного народу, кожної нації найближчою і найдорожчою є його рідна мова. Рідною мовою української нації є українська мова. Поняття рідної мови невіддільне від думки про рідний край, батьківську хату, материнське тепло. Рідна мова є одним із важливих засобів формування патріотичних почуттів, гордості за свій народ; вона є виявом його національної культури.

Культура мови – одна з найважливіших рис і особливостей кожної людини. Ця наука вивчає всю повноту сучасного мовного життя, все мовне існування в усій багатогранності його проявів в усній і писемній суспільній та індивідуальній мовній практиці. Поняття мовної культури охоплює насамперед системи навичок, що дають змогу точно, логічно правильно висловлювати думки, почуття, настрої, бажання людини.

Культура мовлення вимагає глибоких знань і практичних навичок володіння літературною мовою в усій її багатогранності.

Стилістика мовлення розглядає сукупність стилістичних засобів мови з боку їх нормативності і практичного використання і цим сприяє підвищенню культури мовлення.

Нормативність – важлива риса мови взагалі і стилістики зокрема. Слід розрізняти два види нормативності мови – норми літературної мови і стилістичні норми.

Дотримання норм літературної мови є невід’ємною рисою культури мовлення. Стилістична норма – один із компонентів нормативності мови. Вона виступає критерієм оцінки мовних одиниць, що функціонують у тому чи іншому стилі мовлення.

Мова єднає між собою різні покоління людей, вона передається як заповіт, як найдорожча спадщина. Піклування про рідну мову, любов і повага до неї має бути в центрі уваги кожної нації.

Мова єднає між собою різні покоління людей, як заповіт, як найдорожча спадщина. Вона несе величезний вклад у розвиток людини як неповторної особистості.

Мова така ж давня, як і свідомість. Мова впливає на свідомість: її норми, що історично склалися, специфічні у кожного народу, в одному і тому ж об’єкті відтіняють різні ознаки. Проте залежність мислення від мови не є абсолютною. Мислення детермінується головним чином своїми зв’язками з дійсністю, мова ж може лише частково модифікувати форму і стиль мислення.

Стан проблеми співвідношення мислення і мови ще далеко до завершення, воно містить ще безліч цікавих аспектів для дослідження.

Література

1. Бабич Н. Практична стилістика і культура української мови: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл. Л. : Світ, 2003. 432с.

2. Бондарева Н. Стилістика української мови: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К.: Четверта хвиля, 2010. 248 с.

3. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: навч. посібник. Т. : Підручники і посібники, 2004. 255с.

4. Капелюшний А. Практична стилістика української мови: навч. посібник. Львівський національний ун-т ім. Івана Франка Вид. 2-ге, переробл. Л. : ПАІС, 2007. 400с.

5. Мацько Л. Стилiстика української мови: Підруч. для студ. філол. спец. вищих навч. закл. 2.вид., випр. К. : Вища школа, 2005. 462с.

6. Рижко О. Стилiстика української мови: практикум:навч. посiбник для студ. філол. спец. вищих навч. закл. Київський міжнародний ун-т. К.: КиМУ, 2008. 250 с.